

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 23 februari 2005

Ö 4616-04

SÖKANDE

Advokaten BA

SAKEN

Resning

TIDIGARE AVGÖRANDE

Hovrätten över Skåne och Blekinge, avd. 1, beslut den 10 mars 2004 i mål

Ö 2430-03

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår resningsansökningen.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

BA har ansökt om resning och yrkat att Högsta domstolen förordnar att målet åter tas upp i hovrätten eller, i andra hand, att Högsta domstolen omedelbart ändrar hovrättens beslut så att nytillkommande utdelningsbara medel

om 31.200 kr efter proportionell fördelning tilldelas efterbevakande borgenärer med förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen.

Högsta domstolen har i beslut den 6 december 2004 avslagit ett av BA framställt yrkande om inhibition.

SKÄL

Av handlingarna framgår bl.a. följande. Sedan dödsboet efter LA försatts i konkurs och bevakningsförfarande ägt rum i konkursen förordnade tingsrätten att utdelning skulle ske i huvudsak i enlighet med ett av konkursförvaltaren upprättat förslag, dock med den jämkning som föranleddes av att förvaltaren tillerkändes ett lägre arvode än han begärt. Sedan förvaltaren och två borgenärer överklagat tingsrättens beslut förordnade hovrätten att förvaltararvodet skulle sättas ned ytterligare. Hovrätten noterade att sammanlagt 31.200 kr – varav 30.000 kr avsåg nedsatt förvaltararvode och 1.200 kr minskad tillsynsavgift – hade blivit tillgängliga för utdelning genom hovrättens beslut. Av dessa medel förordnade hovrätten att 25.354 kr 22 öre skulle tillfalla LJ, som hade bevakat en lönefordran med förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979), samt att resterande del skulle fördelas proportionellt mellan de oprioriterade borgenärerna.

Till stöd för sin resningsansökan har BA anført i huvudsak följande. I konkursen efterbevakade han en fordran om 10.875 kr, som var förenad med förmånsrätt enligt 10 § första stycket 2 förmånsrättslagen. Denna beaktade inte hovrätten i sitt beslut. Vidare tog hovrätten inte hänsyn till att det vid fastställandet av utdelning till LJ av det belopp som blivit tillgängligt på grund av nedsättningen av förvaltarens arvode uppstod en massaskuld för konkursboet avseende sociala avgifter. Att en massaskuld uppkom följer av Regeringsrättens praxis. I

båda de nämnda avseendena strider hovrättens rättstillämpning uppenbart mot lag.

När tiden för invändning mot en konkursförvaltares utdelningsförslag har gått ut skall rätten pröva utdelningsförslaget. Om en fordran eller en förmånsrätt inte har bevakats eller efterbevakats senast då utdelningsförslaget upprättades, fastän bevakningsskyldighet har förelegat, är en invändning att fordringen eller förmånsrätten borde ha tagits upp i utdelningsförslaget utan verkan. Om rätten finner att utdelning inte bör fastställas enligt utdelningsförslaget, skall rätten antingen göra behövliga ändringar i det och fastställa det sålunda ändrade förslaget eller återförvisa ärendet till förvaltaren (11 kap. 7 § konkurslagen, 1987:672).

Enligt 14 kap. 9 § första stycket konkurslagen skall som huvudregel beslutet om arvode till konkursförvaltaren meddelas samtidigt som utdelningen i konkursen fastställs. Om en högre rätt ändrar en lägre rätts beslut i arvodesfrågan får den enligt andra stycket i samma paragraf göra den ändring i beslutet om fastställelse av utdelningen som föranleds därav eller, om det behövs, återförvisa utdelningsfrågan till förvaltaren.

I 11 kap. 19 § konkurslagen anges att förvaltaren, om medel blir tillgängliga för utdelning efter det att utdelningsförslag har upprättats, skall dela ut medlen till borgenärerna genom efterutdelning. Om det är oklart hur medlen skall fördelas föreskrivs i 20 § samma kapitel att ett förslag till efterutdelning skall upprättas. Utdelning ur de nytillkomna medlen kan därvid beräknas även för en fordran som har blivit känd efter det att det ursprungliga utdelningsförslaget upprättades och en fordran får beaktas utan bevakning trots att bevakningsförfarande förut har varit anordnat i konkursen. I paragrafen anges också hur utdelning skall be-

räknas för fordringar som inte tagits upp i det ursprungliga utdelningsförslaget.

När utdelningsförslaget skall göras om, på sätt som skett i förevarande fall, uppkommer frågan om och i vad mån nytillkomna konkursfordringar då får beaktas. Något klart svar på den frågan kan inte utläsas ur vare sig 11 kap. 7 § eller 14 kap. 9 § konkurslagen. Den behandlas däremot i lagförarbetena. I specialmotiveringen till 11 kap. 7 § tredje stycket ställde sig således det föredragande statsrådet bakom Lagrådets synpunkt att för det fall medel från nytillkomna tillgångar skulle delas ut i det reviderade förslaget så borde – med analogisk tillämpning av reglerna om efterutdelning enligt 20 § andra och tredje styckena samma kapitel – hänsyn även tas till fordringar som inte förut hade bevakats (se prop. 1986/87:90 s. 333; jfr Welamson/Mellqvist, Konkurs, 10 uppl. 2003, s. 200).

Det nyss nämnda förarbetsuttalandet avser visserligen den situationen att utdelningsförslaget skall revideras efter återförvisning till förvaltaren. Samma förhållande får dock anses gälla då rätten väljer att själv göra behövliga ändringar i förslaget. Det innebär att när rätten ändrar ett utdelningsförslag på grund av att det finns nytillkomna tillgångar så bör, såvitt avser dessa, hänsyn även kunna tas till fordringar som inte förut har bevakats.

På grund av att förvaltarens arvode sattes ned av hovrätten blev ytterligare medel tillgängliga för utdelning till fordringsägarna. Ur dessa medel borde BA ha tillerkänts utdelning före LJ. Det kan emellertid inte anses att den rättstillämpning som ligger till grund för hovrättens beslut i det nu berörda avseendet uppenbart strider mot lag. Resning kan därför inte beviljas på denna grund.

Då hovrätten tillerkände LJ utdelning för hans lönefordran underlät den att reservera medel för en för konkursboet samtidigt uppkommen massaskuld avseende

sociala avgifter. Hovrättens rättstillämpning i detta hänseende är inte förenlig med Regeringsrättens praxis (jfr RÅ 2000 ref. 29). Den har emellertid inte i sig påverkat BA rätt till utdelning i konkursen och det kan inte heller anses att den uppenbart strider mot lag (jfr Fitger, Rättegångsbalken, s. 58:6 och 58:23 f.).

På grund av det anförda kan resningsansökningen inte bifallas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Lennander, Victor, Blomstrand, Nyström och Virdesten (referent)

Föredragande revisionssekreterare: Backelin